

Oni Slovani pa, ki doma zatajijo svojo narodnost ter s protivnikom vlečejo, so prenesrečni, da bi jim žal besedo povedal; kajti oni so žalostne žrtve prejšnjega sistema, ki je nameraval vse ponemčiti.

Ker pa nij upanja, da bi se narod sporazumel z narodom, stranka s stranko, slovenske stranke od deželnih oblastij in v štirskem deželnem zboru skoraj ničesar nij pričakovati. Za varstvo slovenske manjščine ne ostaja nič drugega, kakor da se jeziku granica omeji in se napravi za slovenske okraje posebni oddelček namestnijske in spremeni deželna ustava po Dr. Fischhofovem priličnem načrtu tako, da se deželni poslanci pač skupno posvetujejo, toda oziroma na šolske in jezikovne zadeve posebej glasujejo v narodnih kurijah, ter da se le one postavbe kot vzprejete smatrajo, za katere glasuje večina vsake kurije.

Omenjene naredbe vtegnile bi povsem medsebojnemu razporu v okom priti in v mednarodnem pomirjevanju posredovati, zato bi bile obema narodoma v naši deželi v prid. Upajmo, da se od Nemcev ne bo protivilo z nami mir skleniti na omenjenej podlagi.

Slovenskemu narodu se očita, ker zahteva svojo nadsodnijo in pravno akademijo. Pa kar se tega tiče, zgodilo se bo od strani visoke vlade gotovo le toliko, kolikor zahtevajo neobhodno potreba in pravičnost.

S tem pa naše pritožbe še niso pri kraju. Jaz jih ne navajam posebej; kazati hočem le, kaj je našemu pešanju pravi vzrok. Upravni dualizem v naši deželi je to. Najnujnejša in prva potreba je, to zlo iztrebiti ter politično upravo in z njo združene občinske postavbe predrugačiti, kar se mora pa kakor hitro mogoče zgoditi.

Tako bo vendar enkrat Avstriji, tej skupini toliko narodov in dežel, napočil srečni dan, ko bo svoj poklic popolnoma spojnila ter postala pravično zavetje vsem svojim narodom, združivši je v miru na boj za prosveto in svobodo; ko bodo vsi njeni narodi branili darežljivo in složno ožjo in širjo očetajavo svojo, in jednako ljubili prirojeno, mnogoskušano cesarsko rodbino, kateri poklanjamo mi zvestobo in podložnost.

„Vladarju sreca obraniti, to je vsakemu državljanu sveta dolžnost, kajti kjer ta omehuje, maja se vse in vse se zgrudi z njim.“ (Dobro, izvrstno, živijo, in ploskanje.)

Resolucije v prvem občnem zboru Slovenskega društva jednoglasno sprejete.

II. (Konec). 2. Gruntni davki so preveliki, treba jih znižati, deželne, okrajne in občinske doklade pa tudi na druge, zlasti na indirektno dače nalagati, kajti kmetijski pridelki so zgubili nekdanjo boljšo ceno in torej ne morejo toliko bremen ladati. V pomnoženje državnih dohodkov in polajšanje gruntom nasloženih bremen kaže baran-

tače in igralce na borzah in plin v mestih obdčiti. V to svrho sklene prvi občni zbor „Slov. društva“ peticijo do državnega zbora.

3. Iz Ogerskega dovažajo k nam ponarejeno vino in je tukaj prodavajo in tako našim vinskim pridelkom veliko škodo delajo. Želeti je, da vlada temu precej v okom pride.

4. Izmej štajerskih gospodarskih društev ozira se na potrebe Slovencev posebno slavna c. kr. kmetijska družba štajerska ter izdaje v 2000 iztisih „Gospodarstveno prilogo“ v mej kmeti najbolj razširjenem listu „Slov. Gospodarji“; konjerejsko društvo pa stori jako veliko za povzdigo konjerejstva v ljutomerskem, ormožkem in sevniškem okraji in v celjskem glavarstvu. Obema društvoma izreče se javna zahvala in priznanje.

5. Prvi občni zbor pozdravlja z veseljem snovanje sadjerejskega društva pri sv. Juriji na južnej železnici, dalje ustanovljenje slovenskih posojilnic in hranilnic v Mariboru, Celji, Šoštanji, Žaveci, Mozirji, Ormoži, Ljutomeru in Slov. Gradci ter želi, da bi se povsod, kder treba, denarstveni zavodi osnovali in Slovenci nezavisni napravili od tujega kapitala. Vsem blagim možem, ki so tukaj delovali in še delujejo, bodi izrečeno priznanje in zahvala.

6. Vinorejska šola v Mariboru ne more slovenskim vinogradnikom koristiti, kakor bi morala, ker se ondi fanti in viničarji slovenski izključljivo v nemščini poučujejo. Tudi nemški potovalni učitelji ne morejo hasniti slovenskim kmetovalcem. Treba je slovenščine zmožnih potovalnih učiteljev. Odbor je prošel uložiti v zadevi vinorejske šole in potovalnih učiteljev primerno prošnjo pri dež. odboru in pri centralnem odboru kmetijske družbe štajerske.

7. Posekovanje gozdov strahovito napreduje v največjo škodo celej deželi; pogoste toče in nalivi so žalosten nasledek. Izreče se toraj želja, naj bi visoka vlada ostro zahtevala, da se dotične postavbe izvršujejo in posekane goličave pogozdijo.

Gospodarske stvari.

Pot do blagostanja.

Veselje navdaja srce, ako človek pogleda v spomladi cvetoče drevo, pa koliko večje je veselje in radost v jeseni, kečar je drevje obloženo s sadjem, „da komej drži.“

Letošnje leto nam kaže, koliko vrednosti, ima sadjereja, pa tudi oznanjuje, da se kmet premalo briga za njo. Na tisoč in tisoč goldinarjev spi v mirni zemlji, in gotovo je, da bi vsak kmet lahko plačal davek iz same sadjereje. Ako preiskujemo uzroke, kateri zadržujejo, da se kmet ne poprime sadjereje, najdemo v prvi vrsti nevednost.

Gotovo je marsikater kmet poskusil drevesce saditi, a ker ni vedel, kako z njim ravnati, je

veselje zgubil, in se raje trudi po njivi, ktera mu pa tudi le po malem trud in stroške povračuje. V spomladi naletimo večkrat na kaknega kmeta, ali njegovega sina, ki po gozdu hodi in divjake išče. Tu najde kako tanko, dolgo šibo brez korenin; vsadi jo — a čez dve leti se je drevesce posušilo. Mnogokrat išče hruške in z velikim trudom izkoplje glog (beli trn) ker hruške od gloga razločiti ni vsakokrat lahko.

Mislím tedaj, da se mi ne bode zamerilo, ako danes v kratkem povem, kako je lahko, divjakov preskrbeti. Ako človek pomisli, koliko milijonov pečk se ravno zdaj lahko nabere, in da bi se iz vsake pečke lahko drevo izredilo, se more gotovo čuditi, da je v naši lepi domovini še toliko praznega prostora. Priložnost je vsakemu dana, kteri le 20 sežnjev zemlje ima, na tisoče divjakov izrediti. In to se tako zgodi.

Komur se preveč zdi, tropine preiskati in lepih debelih pečk izbrati, lahko tropine kar zdaj v lepo predelano zemljo spravi, in z zemljo na 2—3 cole na debelo pogrne. Bolje pa je, če pečke zbere, lepo v senci posuši, in čez zimo v suhem pesku na hladnem kraju v lonci brani. Konec svečana ali v začetku sušca, če zemlja že topleja postane, naj se pečke v primerno nizki kišnici z dobro zemljo zmešajo, in v vrt na soladni prostor postavijo. Da se zemlja ne posuši, naj se večkrat z mlačno vodo polije. V nekaj dnevih že opazimo, da so pečke napete, in da iz njih beli kal moli. Zdaj je čas, da se na dobro obdelani gredi za pol čevlja narazen poprek plitve jamice, do 3 cole globoke, izkopljejo, kakor delamo, če kumare (murke) sejemo. V jamice se trosi zemlja iz kišnice s pečkami vred, in se z dobro zemljo pogrne. Dobro je, če se potem čez celo gredo nekaj gnoja natrosi, da pečke dobro gnojeno zemljo in senco dobijo. Čez vse se pa za prve tedne veje položé, da ptice in kure pečk ne razbrskajo.

Ne trpi dolgo, da pečke poženejo, in prva peresca poznejih dreves pogledajo iz zemlje. Da je potem čez leto pri prav suhem vremenu dobro, ako se greda v časi poškropi; da je tudi treba 2—3 krat plevel iztrebiti, je že samo ob sebi umevno. Tako se ravna s pečkami od jabelke, hruške in kutine; breskev, kostanj, češnja itd. tirjajo celo drugo ravnanje, katero hočem drugokrat popisati.

Dr. Ipavic.

Dirka in premiranje konj v Žavci.

Konjska dirka v Žavci 10. t. m. bila je veliko bolj obiskana kakor lansko leto in je sploh dobro izpala.

Žavski trg bil je v zastavah; takoj popoldne začeli so vozovi vkupej drdrati, plemstvo, meščanje in drugi. Na lepo pripravljenem dirkališču je bilo gotovo 2—3000 ljudij navzočih. Dirke udeležilo se je 30 konj, rezultati bili so naslednji:

Pričetna dirka, 1 kilometer.

I. dob.:	Karel Vabič iz Št. Petra	2 min. 52 sek.
II. "	Jurij Pospert iz Kasas	3 " 23 "
III. "	Bar. Wharsberg iz Pake	3 " 26 "

Plemenska dirka, 2 kilometra.

I. dob.:	Jakob Janič iz Žavca	5 min. 31 sek.
II. "	J. Permozer iz Trnovega	5 " 35 "
III. "	A. Virant iz Gomilskega	5 " 50 "
IV. "	Fr. Koželj iz Št. Petra	6 " — "
V. "	Fr. Lipovšek iz Levca	6 " 10 "

Društvena dirka, 2 kilometra.

I. dob.:	A. Stanzer iz Konjic	4 min. 54 sek.
II. "	A. Mastnak iz Lubečne	5 " — "
III. "	J. Skaberne iz Celja	5 " 6 "
IV. "	F. Kamerer iz Celja	5 " 20 "
V. "	A. Skaberne iz Celja	5 " 28 "

Due 11. t. m. bilo je premiranje konj, pripeljalo se je, vštevaje sesajoča žrebeta, nad 180 prav lepih konj savinjskega plemena; napredek v savinjske dolini je v zadnjih letih velikansk, kar se imamo v prvi vrsti predsedniku štajerskega konjerejskega društva zahvaliti, za kar mu tukaj kličemo hvalo in srčno živijo!

Premije so dobili:

Baron Wharsberg iz Pake	srebrno drž. svetinjo
Franc Cukala iz Gomilskega	bronasto " "
R. baron Hackelberg iz Prebolda	priznal. dipl.
Rudolf Žuža iz Žavca	" "
Blaž Grobelnik iz Datovelj	" "
J. Lenko iz Št. Petra	" "

Za kobile:

Jos. Pilib iz Trnovelj	gld. 40
Jurij Mravljak iz Čret	" 30
Valentin Metličar iz Št. Vida	" 20
Jože Čepelak iz Čepelj	" 20
Valentin Metličar iz Št. Vida	" 20
Urša Tavčar iz Rečice	" 15
Franc Cukala iz Gomilskega	" 15
Ana Stepišnik iz Trnovelj	" 15
Franc Nidorfer z Vrbja	" 15
Ant. Žogani iz Št. Vida	" 15
Franc Blatnik iz Kokaja	" 12
Jakob Kresnik iz Teharjev	" 10
Franc Okorn iz Škofje vasi	" 10
Jakob Žohar iz Konjic	" 10

Za žrebeta:

Jože Žigan iz Žavca	gld. 20
Franc Cukala iz Gomilskega	" 15
Valentin Lošer iz Ruš	" 15
Tom. Cizej iz Prekopa	" 15
Valentin Metličar iz Št. Vida	" 15
Još. Belaj iz Rakitovca	" 15
Anton Švab iz Št. Pavla	" 15
Anton Gabršek iz Gaberja	" 12
Jan. Tolstovršek iz Rečice	" 10
Jož. Škorjanec iz Št. Petra	" 10
Martin Kencl iz Trnovelj	" 10

Anton Dreo iz Arjavasi fl. 10
Franc Rojnik iz Braslovč „ 10

Pri loteriji pri dirki bile so potegnene naslednje številke: 2774, 2539, 3748, 501, 3360, 2035, 3213, 507, 2016, 2441, 3782, 3792, 1887, 624, 3878, 318, 3770, 2694, 3712. Za številke: 2057, 140, 3576, 3775, 27, 1435, 839, 929, 992, 2704, 710, 2461, 1217, 1918, 1379 se še nihče nij oglasil.

Da sta ta dva dneva tako dobro izpala, se imamo, kakor sem uže omenil, preč. g. Hauptu v prvi vrsti zahvaliti; veliko delal je tudi Žaveu zmirom prijazni svetli knez Salm, za kar mu bodi presrečna zahvala.

Na dirkališči sta posebno gg. Hausenbiller in J. Janič se trudila, za kar jima bodi izrečeno javno priznanje.

Trikratni živio in prisrečna zahvala še našim lepim Žavčankam, kateri so se pri dekoriranji in pletenji vencev toliko trudile.

Upravno gruntnega davka je deželna komisija v Gradci dokončala, ker je številne reklamacije rešila. Nasledek previsoke vcenitve pa ostane štajerskim kmetom v spomin na liberalno nemško dobo. Od deželnega zbora izvoljena moža g. Lipold in g. Perko sta pa vrlo in vestno delala in reklamacijam skušala ustrezati, kolikor sta le mogla. Prvotno svoto čistega dohodka 11.220.576 fl. sta pomagala znižati do 10.744.426 glđ. tedaj za 477.529 fl. Od teh pride na okraje: Celje I. 22.004 fl. (poročevalec g. Perko), Celje II. 334 fl. (Perko), Ljutomer 8343 fl. (g. Lipold), Maribor 61.751 fl. (Perko), Ptuj 15.830 fl. (Perko), Radgona 23.326 fl. (Perko), Brežice 23.320 fl. (Perko), Slov. Gradec 8807 fl. (Perko).

Kuga mori rake v Krki na Kranjskem jako hudo. Skoraj vsi so mrtvi; ljudje zgubijo veliko dohodkov.

Sejmi na Kranjskem 25. sept. Bučka, 27. sept. Podbukovje, Borovnica, 29. sept. Drnovo, Dovje, Rovte, Loka, Grosuplje, Mirna peč, Mengš na Blokak, Završ; na Koroškem 25. sept. Ukve, št. Mihel pri Pliberku, 29. sept. Grajfenburg, Parnica, Redendol, Rožek, št. Pavel, št. Vid.

Dopisi.

Iz Šoštanja. (Nova čitalnica.) Angeljsko nedeljo se je tukaj „Čitalnica šaleške doline“ slovesno otvorila. Akoravno na dobrem ter uzornem izvršetku te slovesnosti nijsmo nikedar dvomili, se vendar tako sijajnega izida nijsmo nadejali. V jutranjem svitu razlegal se je uže grom možnarjev po celej prijaznej in divnej šaleške dolini. V trgu postavil se je velikansk in krasen slavolok, kateri je imel na pročelji prav izvrstno izdelano, 1½ metra visoko sokolsko znamenje, spodaj pa napis: „Dobro došli!“ Na zadnji strani slavoloka nahajal se je napis: „Na zdravje.“ O

poludne bila je v trgu uže velika guječa, zlasti kmetskega občinstva je obilno došlo. Vse je jako težko pričakovalo prihoda mladega, a vrlega „Savinjskega Sokola.“ Okolo 3. ure naznanja nam pok možnarjev, da se „Sokol“ bliža. Z godbo na čelu ter zastava korakali so skozi trg mimo farne cerkve, kjer je stal slavolok z napisom: „Živili Sokoli“, na vrt g. Miha Tajnika. Pri ubodu v vrt bil je slavolok z napisom: „Srčen pozdrav“ in tukaj je tudi osnovalni odbor čitalnice pozdravil Sokola, za kateri pozdrav se po tem starosta Sokolov gospod Lipold primerno zahvali. Na vrtu bili sta postavljeni dve veliki kolibi z zastavami i venci vse lepo okinčani. Klopi in mize bile so priredjene za 300—400 osob, a kmalu se je videlo, da je prostora premalo, kajti zbralo se je okolo tisoč ljudi. Najpreje se potem od strani osnovalnega odbora poroča o ustanovi čitalnice ter drugih podrobnostih, na kar se začne upisovanje udov v čitalnico. Da je zanimanje za to društvo splošno, je najlepši dokaz to, da se je takoj nad sto udov upisalo ter pristopnina plačala. Ko se upisovanje konča, pričel je občni zbor z dnevnim redom volitve odbora. Predsednikom bil je izvoljen g. Ivan Vošnjak, kateri so potem za to izkazano mu čast ter zaupanje zahvaljuje in v daljšem govoru razkazuje, kako da se uže večkrat nameravalo čitalnico tukaj osnovati, pa da so šestokrat tuji, nenaravni upljivi te poskuse zaprečili; da so ravno ti tuji upljivi mnogo uzrok, da mej prebivalci šaleške in savinjske doline do zdaj nij bilo mogoče nikake vzajemosti doseči; da je tujčeva peta vsem jednako trdo stala na tilniku; da se nam je bilo bati pogina, da naš presvitli cesar sam ne bi vzel tudi usodo Slovencev v svoje roke, ko je svojej vladi zapovedal, rekoč, napravite mir mej mojimi narodi! Končavši svoj govor zakliče trikratni „živio“ na cesarja; ta klic od 1000 grl gromovito odmeva, godba zasvira cesarsko himno, katero vse občinstvo stojé in razkritih glav poslušá. Zdaj nastopi g. dr. J. Šuc, naš deželni poslanec, ter opisuje v daljšem govoru razmere mej nami, kot blizo nemške meje in mej Nemci se nahajajočimi na drobno; on z popularnimi besedami prav živo risa, kako se ima v šoli poučevati; koliko nam je nemščine treba, kako moramo svoj jezik spoštovati in čislati in da mi pač drugega ne tirjamo, nego toliko ravnopravnosti, kakor se je nam, kot človekom dati mora. Za vse to razmotranje žel je obilno živahnega priznanja in odobravanja. Na to se občni zbor sklene in prične se prosta zabava.

(Dalje prib.)

Iz Holma pri Ormoži. (Šolska veselica.) Poslednji den meseca avgusta bil je za tukajšnje prebivalce den radosti in veselja, bil je den, kakršnega še do sedaj niso doživeli. G. Fr. R. učitelj na Holmu izvedevši, da ormoški učitelji nameravajo prirediti šolsko veselico ter jega povabiti, naj se te veselice s šolsko mladino udeleži,